

Napoleonov najstarejši sin

Spricho velikega sijaja in zanimanja, ki ga je svet in kasneje umetnostno in zgodovinsko pisanje posvečalo edinemu zakonskemu sinu Napoleona iz njegovega drugega zakona z avstrijsko nadvojvodinjo Marijo Luizo, malemu rimskemu kralju in kasnejšemu nesrečnemu vojvodi Reichstadtskemu, je obdelala senca najstarejšega cesarjevega sina. Ta najstarejši sin pa je postal prav za prav povod preobrata v dinastični Napoleonovi politiki in ločitve od njegove prve žene Jožefine Beauharnais.

Znano je, da je bil Napoleon po slovesnem kronanju v pariski katedrali ves prešinjen z željo, da bi imel zakonskega sina in bi lahko ustanovil dedno cesarsko-kraljevo dinastijo.

Zakon z Jožefino Beauharnais je bil brez otrok. Čeprav so Napoleonu že dolgo vsi svetovali, naj se loči in poroči s kako princeso iz cesarske ali kraljevske hiše, se za to vendar ni mogel odločiti, ne vedoč, kdo je vzrok, da v zakonu ni otrok. V tej zmedenosti in razvratnosti se je Napoleon I. 1806 seznanil z mlado plemkinjo, Luizo Katarino Eleonoro de la Plaigne. Malo pred začetkom svojega cesarskega romana se je bila Eleonora poročila z gardnim častnikom Revelom. A že nekaj tednov po poroki so ga bili zaradi poveljstva prišli in ga obsojili na tri leta ječe. Mlada gospa, ki je bila iz ugledne plemiške družine, je bila vsa obupana, pa so ji dali službo kot »dame d'annonce« (nekakšna vratarica, ki naznanja imena obiskov pri vratih) in pa kot bralko pri Napoleonovi sestri Karolini. — Eleonori je bilo takrat komaj 20 let in je bila izredno lepa.

Ko se je bil Napoleon po bitki pri Austerlitzu I. 1806 vrnil v Pariz in je obiskal svojo sestro Karolino, se je ko jo zagledal v mlado plemkinjo in je bila takoj odločena njena usoda. Preselila se je v bližino Tuilerij in je večkrat prihajala v cesarsko palačo na sestanke z Napoleonom. Sama Eleonora je kasneje izjavila, da so bili ti sestanki jako dolgočasni zanj in da je v cesarjevem salonu porinila uro vedno za 30 minut naprej, da je tako za pol ure prej odšla, saj se je cesar zmeraj točno držal ure zaradi svojih opravkov.

Sredi decembra 1806 je Eleonora rodila sina, ki so mu pri krstu dali ime Leon, to je Lev, kar je bila Napoleonova želja. V krstnem listu je napisano, da je oče nepoznan. Ves čas pred rojstvom je bila Eleonora strogo zastražena in ni smela nikamor ven, kot na vrtove in v Tuilerije. A že sam pogled na otroka ti je povedal, da je bil njegov oče Napoleon, tako izredno mu je bil otrok podoben. Koj po rojstvu sina se Napoleon ni več zanimal za Eleonoro; zadovoljen je bil, da je mogel postati oče. Z Leonovim rojstvom se je začela usoda dveh žensk: Eleonore in Jožefine. Napoleon se je od obeh odvrnil.

Svojega najstarejšega sina pa Napoleon ni zapustil. Večkrat ga je dal zjutraj priveriti k sebi in mali Leon se je igral vprito svojega cesarskega očeta, medtem ko se je Napoleon oblačil ali zajtrkoval. Napoleonov tast, tajnik Ménerval, je bil poklican za vzgojitelja Leona. L. 1812 je cesar, preden je odšel k armadi, naročil vojvodi Bassanu, naj dečku, če bi on umrl, določi letno rento 12.000 liber. Leta 1814 je podaril Leonu 100.000 frankov v delnicah. V svoji oporoki se ga je spomnil z volilom 320.000 frankov.

Leta 1815., ko je Napoleon uvidel svojo usodo, je svojega najstarejšega sina izročil skrbi svoje matere in kardinala Flecha. Toda zaman so bile vse Napoleonove brige za Leona. Ko mu je bilo 25 let, je vse svoje premoženje izgubil s kvartanjem. Svojemu skrbniku kardinalu Flechu je sicer

obljubil, da ne bo več kvartal, vendar ni držal svoje obljube.

V letih 1833—34 je nastopal kot trgovec in politik, pa se ni mogel uveljaviti. Leta 1834. 60 ga zaradi »velikega moza, ki mu je dal življenje«, imenovali za bataljonskega načelnika narodne garde v St. Denisu. A je službo tako zanemarjal, da so ga odslavili. Ko so leta 1840. pripeljali Napoleonovo truplo v Pariz, je Leon zahteval, da se udeleži pogreba. Takrat je bil popolnoma brez sredstev in je imel nešteto tožb s svojo materjo, ki si je bila iz

Zgodovinsko ozadje Besarabi'e

Bukarešta, 30. marca. — Če je res, da je evropska Rusija samo preddežela Sibirije, potem je Besarabija jugovzhodni mejnik tiste usodne črte, ki poteja od Finske do Črnega morja. Pripadnost te pokrajine k Rusiji (od 1812—1917) in še prej k otomanskemu cesarstvu, ne more pri tem nič spremeniti, zakaj zgodovinske sile Moldavije, ki so bile narodnostno zmeraj romunske barve, se izvajajo od življenjskih pogojev Karpatov, ki se na jugu raztezajo proti valaški nižini in proti vzhodu proti moldavskemu gričevju, ki je pogorje Besarabije. Ta pokrajina je tudi geološko pod vplivom karpatskih značilnosti. Le jug Besarabije, od izliva Dnestra do Donave, je nekakšen podaljšek stepa. Tu se nahajajo vrata, ki so odprta proti donavski in balkanski Evropi, in ki so jih že Turki docela spoznali, saj so moldavskemu mestu Tighina ob srednjem Dnestru dali ime Bender, kar se pravi »vrata«.

Moldavska zgodovina je stoletja dolga borba zahoda proti vzhodu, ki jo je bojevala romunsko ljudstvo in njegovi knezi. Že v 12. stoletju je neki bizantinski kronist pisal o širjenju »Vlahov« (to so bili Romuni srednjega veka) do galskih meja in stara moldavska država je nastala iz potrebe, da se postavi branik spricho stepskih narodov. V prostoru za tem branikom se je po kopenskih cestah mogla razvijati evropska trgovina do izliva Donave in do Črnega morja.

Pariski kongres, ki je L. 1856 napravil konec krimske vojni, je prisilil Rusijo, da je odstopila južno besarabsko pokrajino Moldaviji, ki je postala tri leta kasneje del »združenih kneževin«. Na berlinskem kongresu L. 1878 je Rusija dobila južno Besarabijo nazaj in je v nadomestilo ponudila Dobružo. Knez Karel iz rodu Hohenzollern-Sigmaringen in njegov min. predsednik Joan Bratianu pa tega nista hotela sprejeti, in južno Besarabija je pripadla Rusiji, ne da bi bil kak zastopnik mlade romunske države podpisal kako listo o priznanju tega stanja ali o uradnem odstopu te pokrajine. Šele čez 40 let kasneje se je ta zadeva popravila.

Ko je leta 1917 izbruhnila ruska revolucija in je mogla od Ukrajine odcepljena Besarabija odločati sama o sebi, se je 21. novembra 1917 v Kišinevu sestal deželni svet — »Sfatul Tzerii«, ki je 2. decembra razglasil samostojno moldavsko republiko in je čez mesec nato poklical romunsko armado na pomoč zoper revolucijske tolpe. Dne 27. marca 1917, vprav pred 25. leti, je deželni svet oznanil priključitev Besarabije k Romuniji. Ta sklep je bil upravičen, saj ga je razglasil zbor zastopnikov besarabskega prebivalstva. Tudi Nemci, ki so se bili ondi naselili v prvi tretjini 19. stoletja, so soglašali s priključitvijo k Romuniji, ki je takrat postala velika država.

dragocenih daril Napoleonovih in dodatkov države zbrala precejšnje premoženje. V teh procesih se je Leonu posrečilo doseči, da mu je bilo Napoleonovo očetovstvo uradno priznано.

Leta 1848. je skušal Leon Bonaparte kandidirati za mesto predsednika republike proti princu Louisu-Napoleonu, katerega je pozval tudi na dvoboj. Čez malo nato je z odprtim pištom javnosti nastopil kot dedič svojega velikega očeta. — Ko je Louis Napoleon postal francoski cesar, ga je začel Leon izsiljevati. Šestkrat je Napoleon III. iz svoje blagajne poravnal Leonove dolgeve. Njegov duh je bil večno v novih načrtih, zmeraj je zahteval denarja.

Leta 1881. je Leon, prvi Napoleonov sin, umrl v starosti 75 let, povsem pozabljen, v najbednejšem malomeščanskem pariškem okolišu.

Njegova edina hčerka je bila učiteljica v neki francoski dekliški šoli v Alžiru.

MALARIJA SVETOVNA BOLEZEN

Skoraj 39 odstotkov vseh ljudi trpi pod t'm bičem.

Že tisočletja spada malarija k eni najhujših ljudskih kužnih bolezni, ki so bili prej ljudje kar brez moči spricho nje. Že davni Grki in Rimljani so trpeli zaradi nje. Vendar je nastajala ta bolezen bolj zaradi nesrečnega izsekavanja gozdov in nastajanja barij, kakor pa da bi jo bili zanesli priseljenci iz Afrike ali Azije. Zaradi vedno večje razsežnosti močvirja se je utegnila zalega malarijskih komarjev, ki je leta 1880 Laveran dognal o njih, da se povzročitelji malarije razvijajo v teh komarjih, nemoteno razvijati. To in pa zastrupljanje s svinčcem zaradi svinčnih posod, ki so ti narodi imeli vodo v njih, in še duhovne, telesne in moralne razvratnosti, in vojne, naravne nezgode in revolucije, je polagoma privedlo do tega, da so se uničile svetovno slavne starogrške kulture.

Tudi skozi ves srednji vek se kot rdeča nit vleče usodni vpliv malarije, ki ji pravi neki znanstvenik, da je poglavitna bolezen človeštva. Tako so se baje Gotje v Italiji uničili vprav zaradi te kuge, ki je pobrala tudi kralja Teodorika, in prav tako Vandali v Severni Afriki. Od nemških cesarjev so podlegli malariji Lotar II., Ludovik II., Oton II., Oton III., Henrik VI. in Lotar Suplinburški. Slavni slikar Albrecht Dürer se je na Nizozemskem nalezil malarije in je tudi zato umrl. Ohranila se je slika tega umetnika, ki jo je bil poslal nekemu znanemu zdravniku v upanju, da ga bo pozdravil. Na tej sliki se je Dürer upodobil kot golega človeka, ki kaže z roko na ledje in zraven pripisal: »Tu me boli.«

Kasneje je zbolelo za malarijo mnogo odličnih osebnosti, med njimi tudi nemški pesnik Friedrich Schiller, ki se je bil pozdravil in je umrl zaradi jetike. A malarija se je širila in se še širi dalje po vsem svetu. Nemški, zdravniški, in dr. Mühlens, ravnatelj slavnega hamburškega zavoda za pobijanje latijskih in tropskih bolezni, so bili in so še možje, ki se uspešno borijo zoper to ljudsko kugo. Profesor Julij Wagner-Jauregg na Dunaju pa je celo znal njene strahote spremeniti v blagor, ko je uporabljal »zdravilno mrzlico« v obliki umetno prirejene malarije kot zdravilo zoper progresivno paralizo. Dandanes je malarija ta huda, nalezljiva bolezen razširjena po vseh tropskih močvirnatih pokrajinah, a tudi na jugu Evrope, zlasti ob obalah. Od 2013 milijonov ljudi, kar jih živi na svetu, ima po najnovejših dognanjih nič manj ko 800 milijonov ali 39 odstotkov vsega človeštva malarijo.

„Slovenčeva“ športna posvetovalnica

Iz nogometnih pravil. katerim zahtevam mora odgovarjati nogometno igrišče, da je sposobno za redne tekme? — O tem govori prva točka pravil nogometne igre. Igrišče mora imeti obliko pravokotnika, katerega dolžina naj bo najmanj 90 metrov in največ 120 metrov, širina pa najmanj 45 metrov in največ 90 metrov. Za mednarodne tekme sme biti dolžina igrišča najmanj 100 metrov in največ 110 metrov, širina pa najmanj 64 metrov in največ 75 metrov. Vidno označene morajo biti mejne črte igrišča, kakor tudi vratarjev prostor, kazenski prostor in še nekaj drugih podrobnosti igrišča. Vrata (goli) so visoka 2,44 m, široka pa 7,32 m. — Vaši želji, da bi objavil kaj kmalu članek o dovoljenem in nedovoljenem nogometu, bom skušal ustreči v teku ljubljanskega nogometnega prvenstva. (D. K.)

Tekač Yrjö. — Vprašujete, če je športna posest Teaka Yrjö prevedena tudi v slovensčino. Preveden je bil samo odlomek, ki je izšel v božični številki Slovenca leta 1941. Povest, ki jo bo bral vsak športnik z užitkom in ki ga bo seznanila s podrobnostmi življenja finskih kmetov, je napisal Urho Karhumäki in prejel zanj prvo olimpijsko nagrado, razpisano za leposlovje. Pristopna Vam bo v nemškem prevodu (Yrjö der Läufer, Keil Verlag — Berlin). — Da Vam odgovorim še na vprašanje, koliko sta vredni po finskih tabelah znamki v skoku v višino, o katerih mi poročate. Za 137 cm bi dobili 341 točk, za 139 cm pa 359 točk. (C.)

Tekač št. 7. Čudno šifro ste si izbrali, vendar Vam naj bo ustreženo. Pri opisu telesnega tipa tekača ste prav pogodili, ko ste dejali, da mora biti vitke postave, ni pa točno, da morajo biti koščeni. Ker so razmeroma visoki in vitki, se nam zdijo res precej suhi, vendar morajo biti okončine obložene z dolgimi, mehкими mišicami. — O nogometnem dolžini, za katero se zanimam, Vam ne morem odgovoriti, kaj bi doseglo v srečanju z drugimi. Med najboljšimi vsekakor ne bi bilo. — O postavi plavalcev pa o priložnosti, ko bodo odprati kopalnica. (M. D.)

Skakanje z mesta. Radi bi vedeli, kakšne znamke dosega na mednarodnih tekmah v skakanju z mesta. Ali ga še gojijo in ali je 1,32 m v skoku z mesta v višino za 18 letnega fanta dovolj dobro. — Odgovor: Pod vedrim nebom ne tekmujejo več v skokih z mesta, pač pa pri atletskih prireditvah v voranah. Precej lepe znamke je dosegel nedavno Šved Henry Persson (Malmö), ko je

Trije zlati lasje DEPAUSEVEDA

Spisal Karel Jaromír Erben.

PLAVACEK SE ODPRVI S PISMOM NE-MUDOMA NA POT. MORAL JE ITI SKOZI VELIK GOZD, KJER PA ZAIDE.

IZ HOSTE V HOSTO TAVA, KO SE JE ZNOČILO, ZAGLEDA STARO ZENICO.

Smuči, ki se dajo preganiti in zložiti

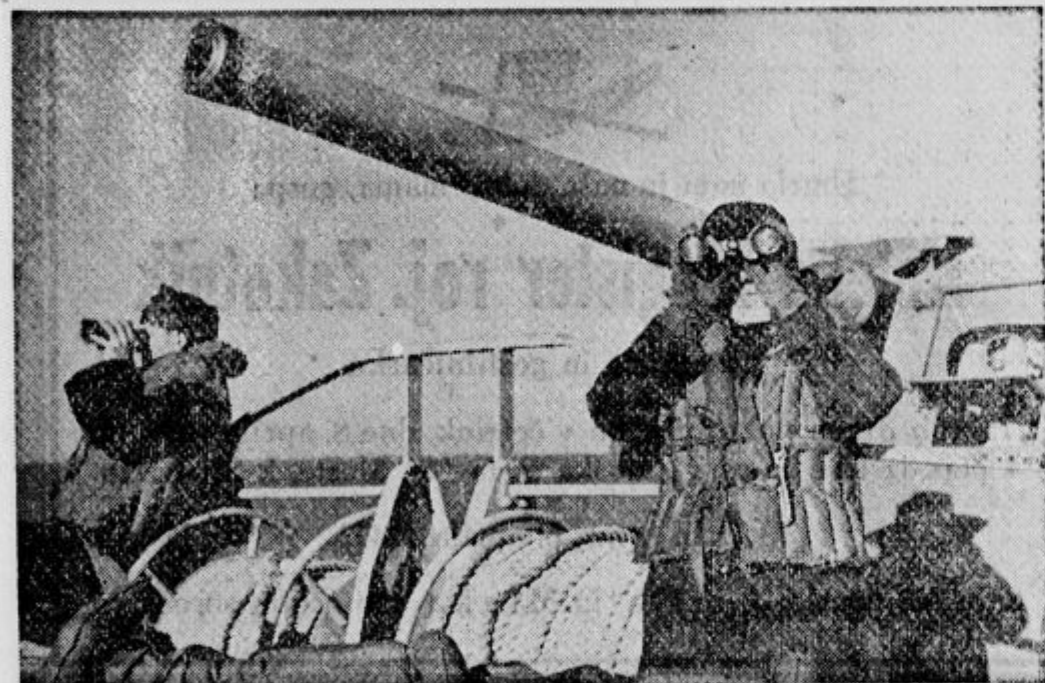
Neki Edvard Bovy v Ženevi je dal nedavno patentirati svojo iznajdbo, in sicer smuči, ki se dajo zložiti na tri dele. Brez dvoma imajo zdaj take »dilece« veliko bodočnost pred seboj. Pomislimo le na to, kako lahko jih bo jemati v vlak, ko je bila radi njih doslej taka gneča v vagonih. Nove smuči so že preskušene in je smučanje z njimi prav tako lahko kot prej.

Majvečja zvezdarna sveta v Italiji

Na gričih Albano Laziola, v občini Montoporzio Catano v bližini Rima, bodo postavili velikansko zvezdarno, ki bo največja na svetu. Ker bo ta zvezdarna hkrati središče vsega mednarodnega zvezdoslovja, bo vsebovala tudi strokovne knjižnice in čitalniške dvorane. Poleg teh stavb bo tudi odličan hotel za 60 oseb.

Izpregovoriš telefonsko številko in imaš že zvezo

Telefonska družba Bell v New Yorku si je pridobila patent, ki se bo nemara radi nje spremenil ves telefonski obrat. Gre za avtomatsko zvezo zaradi same izgovorjave številke. Namesto sedanjega z elektronskega vrtenja jako kompliciranega sistema s pomočjo vrtanja plošče s številkami, pa se bodo po novi iznajdbi glasno izgovorjene številke spreminile v elektronske sunke, s katerimi bo v centrali v zvezi poseben mehanizem. Številke pa bo treba izgovorjati druga za drugo vsako zase, na primer: 29129, izgovoriš: dve, devet, ena, dve, devet.

Na italijanski bojni ladji na Sredozemlju: razgledovanje po morju za sovražnimi podmornicami.

Ugrabljenje

Džing-Yuan-Ming, najbogatejši veleposesnik okolice Sičoua, je bil silovitim kitajskim roparskim tolpom trn v peti. Nešteto krat so ob napadih na njegove tovore odnesli namesto plena le okrvavljene glave in prestreljene ude. Pa vendar odnehal niso, preveč jih je bodlo Džing-Yuan-Mingovo bogastvo. Oprezali so okoli njegovega, kakor trdnjava obzidanega domovanja, kako bi se z zvijačo vtihotapili preko visokega obzidja. Izvohali so, da je za vnanjim še drugo, notranje obzidje, na katerem je stalna straža — prava posadka — broječa 70 mož, izbranih delavcev in hlapecev posestnikovih, opremljenih z najmodernejšim orožjem.

Ker niso s silo ne z zvijačo mogli doseči svojega namena, so sklenili, da ugrabijo kakšnega člana številne Džing-Yuan-Mingove družine, pa naj bo to kateri izmed otrok ali odraslih svojcev bogataševih, za katerega bi zahtevali visoko odkupnino. Tedne in tedne so iz zased prežali na dragoceni plen, toda brez možnosti spremstva ni bogataševih svojcev nihče krenil na pot.

Nekega dne — roparji niso mogli verjeti svojim očem — se med široko odprtimi vrati prikaže potovalni voz, v katerega sta bili vpreženi dve veliki, izredno lepi muli. V zaprtem vozu so opazili gospo, ki ji je obraz zakrival pajčolan. Roparji so od začudenja kar zijali, ko je voz brez običajnega spremstva krenil po

S.S. VAN DINE: 39

Umorjeni Kanarček

XVII.

Proučevanje alibija.

Četrtek, 13. septembra, popoldne.

»Stvar se kar dobro razvija,« je veselo vzkliknil Vance, ko sva se zopet znašla na cesti. »Lepa Alys je bila bogat vir novih podatkov. Kaj se ti zdi? Vidi, da bi se bil moral bolj premagovati, ko je deklica imenovala svojega zaročenca. Videl sem, kako si se zdržnil in ti je zastala sapa. Ta občutljivost nikakor ni na mestu.«

Šla sva v bližnjo trgovino, kjer je Vance telefoniral Markhamu: »Vabim te na prigrizek, ker ti moram povedati mnogo stvari prav na uho.« Markham se je nekaj časa ustavil, končno pa se je pustil pregovoriti in nekaj trenutkov pozneje sva z avtomobilom drvela v sredino mesta.

»Alys je zelo razumna... v tej glavici je precej možganov!« je tiho dejal Vance, kakor da bi govoril sam s seboj, »je mnogo razumnejša od Heatha. Takoj je spoznala, da Skeel ni krivec. Način, kakor je opisala gizdalinskega Tonija, sicer ni bil laskav, a popolnoma pravičen. Ali si opazil, kako zelo je bila zaupljiva do mene? Ganljivo, kajne?« Zelo težka je ta uganka, Van. Še nekaj se skriva za vse tem...«

Nekaj časa je molče kadil, nato pa je zopet začel misliti na glas.

»Mannix... čudno, da zopet prihaja na površje. Dekletu je naročil, da naj molči. Čemu neki? Morda je razlog, ki ji ga je navedel, resničen. Bog ve?« Sicer pa, ali je bil res z dekletom do dveh zjutraj? Kdo more vedeti? ... Nekaj čudnega je v tem poslovnem razpravljanju... In potem še Cleaver... Poklical jo je k telefonu 10 minut pred polnočjo... Res, poklical jo je k telefonu... Toda kako je mogel telefonirati iz avtomobila, ki je drvel po cesti daleč od New Yorka. Ne, tega nikakor ni mogel! Zelo mogoče je, da je res želel, da bi se sestal z nezvestim Kanarčkom. Toda čemu je hotel dokazati, da je ob tem času bil izven mesta? Ali je to storil iz strahu? Morda? Toda čemu vsi ti ovinki? ... Zakaj ni govoril s svojo nekdanjo ljubinko? Morda jo je klical? ... Res jo je nekdo klical po telefonu dvajset minut pred polnočjo... V tej smeri je treba poizvedovati. Zelo verjetno, da jo je Cleaver klical in ko je zaslišal moški glas (kdo neki je bil ta moški?), se je zatekel k Alys. To je čisto naravno. Na vsak način pa ni bil v Boontonu. Ubogi Markham! Kako bo zmuden, ko bo to zvedel... A kar me najbolj vznemirja, je zgodba o zdravniku. Bil je blazno ljubosumen. To je čisto podobno njegovemu značaju. Ni izključeno, da je zgubil glavo. Če v prvem trenutku sem spoznal, da so njegova očelovska čustva bila nekaj čisto drugega. Zdravnik je torej grozil celo s samokresom... Ta zadeva mi nikakor ni všeč. Morda je mislil, da ga hoče mladenka igrati. Take ženske so vsega zmožne. Dvoumne so in nevarne. Prebrisana Alys je to spoznala in je Kanarčka svarila pred njim...

Ta zadeva je v svojih glavnih potezih lepa zmešnjava. Na vsak način pa napreduje, čeprav mi še ni jasno, v katero smer!

Markham naju je že čakal in je bil videti razdražen, ko je pozdravil Vanceja.

»Kaj si izvedel tako važnega, da mi moraš povedati na uho?«

»Nikar se ne razburjaj, prijatelj!« je odvrnil Vance zarah od veselja. »Prinesel sem ti nekaj, kar ti bo dalo mnogo misliti.«

»Kaj vraga! Kakor če ne bi imel že dovolj za razmišljanje!«

Vance je naročil kosilo, ne da bi naju vprašal, kaj želiva.

»Zdaj pa pridem z novicami na dan: 1. Pop Cleaver v ponedeljek zvečer ni bil v Boontonu. Bil je sredi našega ljubljenege mesta in si je prizadeval, da bi organiziral prijetno ponočno večerjo.«

»Kaj pa listina, ki priča o tem, da je vozil prehitro s svojim avtomobilom?« je neumno vprašal Markham.

»To si kar sam razloži. Če pa hočeš sprejeti dober nasvet, pošli po stražnika iz Boontona in mu pokaži Popa. Če ti bo dejal, da je prav on tisti, ki ga je ustavil, tedaj sem pripravljen, da naredim samomor.«

»Dobro, poskusimo torej! Pozval bom popoldne stražnika v Stuyvesant in mu bom pokazal Cleaverja. Kakšne druge skrivnosti mi še hočeš razkriti?«

»Treba je boljše proučiti Mannixov položaj...«

Markham je odložil nož in vilice in pogledal prijatelja.

»Tvoja bistroumnost me preseneča! Zakaj neki

ne svetuješ, naj ga aretiram. Vance, dragi prijatelj, ali se danes dobro počutiš?«

»Poleg tega je bil dr. Lindquist do ušes zaljubljen v Kanarčka in blazno ljubosumen. Pred nedavnim je grozil, da bo ugonobil njo in sebe.«

»Vedno lepše!« Markham je vstal. »Kje pa si dobil vse te nenavadne novice?«

»To pa je moja skrivnost!«

Markham se je vznemiril.

»Čemu neki si postal tako skrivnostni?«

»Ne morem drugače. Dal sem častno besedo, ki je ne smem prelomiti.«

Markham je prijatelja poznal preveč dobro, da bi si šli vanj.

Ni še minilo pet minut, odkar smo se vrnili v Markhamovo pisarno, ko je vstopil Heath.

»Zvedel sem nekaj stvari o Mannixu,« je dejal, »in mislim, da boste radevolje dodali ta pojasnila k vašemu poročilu. Burke mi je prinesel njegovo sliko, ki sem jo pokazal obema telefonistoma. Oba sta Mannixa spoznala. Bil je večkrat v hiši, a ni zahajal k plesalki, marveč k stanovalki na št. 2. Ta se imenuje Frisdee in je bila v službi v njegovi trgovini za kožuhovino kot model. Zdi se, da jo je večkrat obiskal v zadnjih šestih mesecih in jo je nekoč celo spremljal v mesto. Zdaj pa je že minil cel mesec, kar ga ni bilo več k njej... Ali ni nič novega?«

»Ne vem!« je dejal Markham in bežno pogledal Vanceja. »Na vsak način pa se vam zahvaljujem za poročilo, gospod narednik.«

»Več,« je dejal Vance, ko je narednik odšel, »nikakor se ne počutim slabo.«

»Zelo me veseli! Vendar pa nikakor ne morem obložiti umora nekoga, ki obiskuje svojo nameženko.«

Parliamo l'italiano

Modo condizionale, tempo presente

comprare	leggere	dormire
comprerei - ei	leggeri - ei	dormirei - ei
comprere - estli	legger - estli	dormir - estli
comprere - ebbe	legger - ebbe	domir - ebbe

comprer - emmo	legger - emmo	domir - emmo
comprer - este	legger - este	domir - este
comprer - ebbero	legger - ebbero	domir - ebbero

N. B.: 1. avere: avrei; andare: andrei; dovere: dovrei; potere: potrei; vedere: vedrei; cadere: cadrei; sapere: saprei.

2. volere: vorrei; venire: verrei; morire: morrei; rimanere: rimarrei; tenere: terrei; valere: varrei; bere: berrei.

3. essere: sarei, saresti, sarebbe; saremmo, sareste, sarebbero.

Condizionale passato

comprare	leggere	dormire
avrei comprato, ecc.	avrei letto, ecc.	avrei dormito, ecc.

arrivare	correre	partire
sarei arrivato, -a, ecc.	sarei corso, -a, ecc.	sarei partito, -a, ecc.

avere: avrei avuto, ecc.
essere: sarei stato, -a, ecc.

Esempi. — Molto volentieri resterei quindici giorni, ma purtroppo non ho tempo. — Chi lo potrebbe assicurare? — Andrei volentieri in campagna per qualche giorno! — Certamente; ma chi farebbe poi il mio ufficio? — Metterete ogni cosa al suo posto. — Io morrei piuttosto che commettere una simile azione. — Chiunque altro avrebbe fatto altrettanto. — Andrei presto a Roma, e ne visiteremo i principali monumenti. — Vorreste avere la bontà di venire domani a casa mia? — Verrei alle quattro e un quarto del pomeriggio. — Vorrebbe potuto dirlo, e invece ha taciuto. — Voi non gli parlate in questo modo; me ne dispiacerebbe molto. — Mangereste quello che c'è. — Lui non si sarebbe mai lasciato trasportare dalla collera. — Non potrei dirlo, se non mi aiutassi tu. — Il fuoile era carico e il colpo sarebbe partito senza il tuo intervento. — Non mi manderanno nulla neppure questa volta: bisognerà aver pazienza. — A poco a poco andrai acquistando esperienza. — Verrete di buon ora e resterete tutto il giorno con noi. — Un altro si sarebbe

Stitichezza ZAPRTJE

E DIGESTIONI DIFFICILI IN TEZKA PREBAVA

TISANA CISBEY

DELIZIOSO THÉ - OKUSNI ČAJ

LASSATIVO - DEPURATIVO - DIGESTIVO

KI MENČA, ČISTI IN POMAGA PREDAVLJATI

GIOVA A STOMACO - INTESTINO - FEGATO E RENI

POMAGA ZA ŽELODEC - ČREVA - JETRA IN OBISTI

L. 640 LA SCATOLA - L. 075 LA BUSTA

LABOR. C. MANZONI & C. VIA VELA N. 3 - MILANO

Oggi al Cine Danes v kinu

UNION

LUX FILM

presenta predvaja

Cassia Noris

Una STORIA D'AMORE

ZRTEV VELIKE LJUBEZNI

REGIA M. Camerini

KINO MATICA

Dnevno ob 17.30 in 19.30 odlična muzikalna veseloliga z baritonistom GINO BECHIJEJEM v glavni vlogi. Operetne arije in najnovejše popevke! — Solgraleci: Carlo Campanini, Irasema Dillan, Paolo Stoppa

»Kjer prepirata se dva...«

Dnevno ob 15.30 ALIDA VALI IN ANDREA CHECCHI v ljubki igri iz dekl. internata

»Ura kemije«

KINO UNION

Pretresljiva zgodba, ki je ne boste pozabili

»Žrtev velike ljubezni«

V gl. vlogah: Assia Noris in Piero Lulli...

PREDSTAVE:

ob delavnikih: 15.30, 17.30, 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30

KINO SLOGA

Velika ljubezenska drama v velefilmu

»Patrizia«

z najboljšimi francoskimi igralci RAIMU, JOSETE DAY in FERNANDEL. — Zaradi velike dolžine filma dnevno samo 3 predstave. Pričetek predstav ob 14. — Konec ob 21.30.

Esercizi

1. Coniugate le seguenti proposizioni: Non indovinerai mai quel che è successo. — Aspetterei, ma ho troppa fretta. — Io non avrei ereditato una simile pazzia. — Preferirei restare ancora alcuni giorni. — Aspettando fino alle quattordici perderei due ore. — Io vorrei un bicchiere d'acqua fresca. — Per partire, io dovrei trovarmi alla stazione alla sedici.

2. Traducete: Kaj bi morali storiti zate? — Treba bi bilo odrediti takol. — Kam bi hotel iti ti? — Kaj bi bili odgovorili na tako vprašanje? — Brez kompasa bi bilo Kolumbu nemogoče odkriti Ameriko. — Jaz bi mu bil prisodil (dare) najmanj petdeset let. — Dal mi je toliko dokazov (prova) resničnega prijateljstva, da mu ne bi mogel odreči (rifutare) tega veselja (piaceri).

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledo pouku italijanšine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredo za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje — vedno ob 19.

Koprive za pridobivanje blaga

Med prvo svetovno vojno se koprivna vlakna niso dobro obnesla za izdelovanje blaga. Na podlagi dolgoletnih poizkusov so v Nemčiji vzgojili posebno vrsto kopriv, ki daje prav dobro uporabno blagovno vlakno. Letos hočejo na Madžarskem v velikem obsegu gojiti to novo vrsto kopriv. Potrebne sadike je poslala Nemčija. Pišejo, da bodo v označeni namen gojili koprive tudi po vojni, saj dajejo nasadi obilen pridelek skozi deset let in so pridelovalni stroški zelo nizki.

Umrla nam je naša dobra mama, gospa

Helena Magister roj. Zakotnik

posestnica in gostilničarka

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 8. aprila 1943, ob 4 pop. iz hiše žalosti, Zaloška cesta 145, Moste, k Sv. Križu.

Ljubljana, 6. aprila 1943.

Žalujoči hčerki Cirila in Minka ter ostalo sorodstvo

ČAŠA EGIPČANSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

»Ona je bila z njim usmiljena, ko je ječal v ječi. Prav je, da se poplača ljubezen, ki jo je gojila do suznja in da je postala žena podkralja,« je odgovarjal Apapi.

»Toda Putifar?«

Apapi II. se je smehljaj. Od dne, ko je postala Putifarjeva hči podkraljeva žena, ni Putifar je zapustil vrste upornikov, marveč je postal eden najboljših vnetih pristašev Apapija II. Bil je preveč prepričan, da je bila Jožefova sreča najtesneje povezana z vladanjem Iksosov. Sprememba vladarja bi bila imela za posledico odstavitev podkralja in morda celo njegovo smrtno obsodbo; Putifar je bil vesel, da je njegova hči postala žena najvišjega uradnika v Egiptu, prvega za vsemogocnim Faraonom.

Amenertais, Putifarjeva žena, katere si mož ni upal pogrniti iz hiše, je razširila grda obkroževanja proti novemu podkralju. Drznila si ga je imenovati »moj suženje« in je vzdrževala, da ji on še zdaj pripada.

»Ni bil oproščen in moj mož ga ne bo nikoli osvobodil.«

»Zato ga je Apapi povzdignil do časti podkralja,« so pristavljali komorniki, da so jo dražili.

»Imenovanje ni nič; ako bi kaj veljalo, bi ne bil podkralj moj suženj, nad katerega življenjem in smrtjo imam jaz pravico.«

»Obsodi ga na smrt,« so ji svetovale žene s prezirom.

»Bo že prišel čas!« je prerokovala razdražena in čakala trenutka, ko se bo končalo kraljestvo Iksos. Postavni vladar, čista egipčanska kri, bo stopil na prestol in ona bo od njega lahko zahtevala svojega suznja. Tresla se je od veselja ob misli, ko ga bo imela pri svojih nogah in ga bičala do krvi, razbila s palico prevzetnost in se masčevala nad njim na ta način, da bo moral pretrpeti zelo strašno in bolešno smrt.

Obrekovala je Jožefa na vse mogoče načine; hotela ga je postaviti v slabo luč; imenovala ga je upornega in malopridnega suznja; pripisovala je najpoderje nagibe razlagi, ki jo je dal Faraonovim sanjam, podpihovala prijateljice, žene ministrov in najvišjih osebnosti, naj bojkotirajo Jožefovo poročno praznovanje (ona ni nikdar rekla Zafnatpanea, marveč vedno Jožef) z njegovo prejšnjo ljubljenco. Zvesto je podpirala Sateto, suznjo, kateri je bila ona podarila prostost, toda njena prizadevanja so dosegla vprav nasproten uspeh. Žene visoke družbe se niso samo počutile počašene, ker so bile povabljene na svatbo, marveč so navezale boljše odnose s podkraljico in so odkrile v njej ne le dobro vzgojeno mladenko, marveč vso naklonjenost in sočutje. Strašna leta, ki jih je preživela pri Abotu in On pri krutem očetu,

ki je krivično in grdo z njo postopal, so vplivala zelo dobro na deklico; ostala je ponižna in skromna; potem jo je imel Jožef v svoji soli, kjer jo je polagoma, pa stalno odvajal od češčenja bogov in jo navajal k pravemu Bogu.

Takoj po svojem povišanju je obiskal Jožef vse Egipt. Namen tega potovanja ni bil samo ta, da bi dal čuti svoj oblast in se pokazal kot tak, katerega bodo morali odslej ubogati, marveč da bi se prepričal o rodovitnosti zemlje in določil kraje, kjer naj zgrade obsežne žitnice.

Te so bile zares ogromne. Na tisoče delavcev so uporabili pri gradnji in državna blagajna je morala plačati velikanske vsote. Ljudstvo je bilo Jožefu hvaležno za dobro plačano delo in za zgradbe v javno korist.

Dvorjaniki so pa uporabljali priliko ob gradnji, da so Jožefa obrekovali.

»Zapravlja javni denar, da si pridobi priljubljenost pri ljudstvu.«

»Pustil sem mu proste roke,« je odgovarjal Faraon.

Ljudstvo si hoče pridobiti, da te strmo glavi s prestola. Pa vendar je Egipt preveč srečen pod tvojim žezlom, da bi ga menjal.«

Apapi II. je bil pa popolnoma prepričan, da je Jožefova zvestoba večja kot njihova. Oni Egipčani so ga lahko sovražili kot tučja. Jožef pa, katerega je bil iz nič tako povzdignil in je bil po rodu semit, mu je moral ostati zvest zaradi lastnih koristi...

Vsi so z veliko nestrpnostjo čakali prihodnjega leta. Ali bo res zelo rodovitno, kakor je bil napovedal Zafnatpanea.

Napočil je končno pričakovani dan, ko je začel Nil naraščati: poplava je bila popolna in je prekoračila vsako pričakovanje. Slične se ni nihče spominjal.

Egipt je sin Nila; Egipčani so za svoj obstanek odvisni od njegovih voda; čim večja je poplava, tem boljša je žetev.

To leto je bilo izredno rodovitno. Zita je bilo toliko, da so ga primerjali pesku v morju in tudi kakovost je bila odlična.

Cene so vidno padale in so bile zelo nizke; mnogi so ponudili Jožefu preobilno žito, toda on ni ničesar kupil.

Naslednje leto je bilo še rodovitnejše. Ljudstvo, ki je imelo še velike zaloge žita preteklega leta, ni vedelo, kam bi ga spravljalo. Zdaj je začel Jožef kupovati. Kupna cena je bila smešna, pa je še bolj padala. Tako kupljeno žito je bilo spravljeno v žitnice, ki so jih bili zgradili na njegovo pobudo v različnih mestih.

Rodovitnostu letu, da sledilo rodovitno leto; žita je bilo toliko, da niso že vedeli kam z njim. Nihče ga ni zbiral in nakupoval razen Jožefa.

Vedno isti zavistneži so zmajevali in ga obremenjevali ter skušali nahujskati Faraona proti njemu.